

Bu sayı

Devrimci Marksizm'in elinizdeki ilk sayısının ana konusu emperyalizm ve "küreselleşme." Dünya kapitalizminin son otuz yıldır devam eden krizini sermaye sınıfının lehine çözmek amacıyla işçi sınıfına karşı bir saldırı programı olarak gündeme getirilen neoliberalizm ve onun uluslararası plandaki bir ifadesi olmaktan başka bir anlam taşımayan "küreselleşme" saldırısı uzun bir süredir hem işçi sınıfı hareketinin hem de dünya solunun ana gündem maddelerinden biri olmaya devam ediyor. Bu başlıklar altında süren tartışmalarda ortaya çıkan teorik hatalar ve kavrayışsızlıklar yalnızca teori alanını değil siyaset alanını da olumsuz yönde etkileyen sonuçlar üretiyor. Örneğin uzunca bir süre boyunca neoliberalizm ve "küreselleşme" kavramları hem dünya hem de Türkiye solu tarafından o kadar fetişleştirildi ki, bu politikaların ortaya çıkmasının baş sorumlusu olan dünya kapitalist sisteminin (emperyalizm) adı bile anılmaz oldu. Özellikle Afganistan ve Irak'ta yaşanan işgaller "emperyalizm" kavramının dünya ve Türkiye solunun gündemine yeniden girmesine neden oldu. Ancak bu kez emperyalizm kavramının kendisi de -bir önceki dönemde ortaya çıkan hatalı yaklaşımların ortadan kalkmamasının da etkisiyle- yanlış biçimde ele alınmaya başlandı. Bu sebeplerden ötürü dergimizin ilk sayısında emperyalizm ve "küreselleşme" konularında solda yaşanan güncel tartışmaları etkileyen çeşitli fikirlerin eleştirisini yapan yazılara yer veriyoruz.

"Başlarken" yazısıyla dünyada ve Türkiye'de yaşanan gelişmeleri belirli bir dönemlendirme anlayışı çerçevesinde analiz etmeye ve geleceğe ilişkin bazı öngörülerde bulunmaya çalıştık. Neoliberal politikalara karşı son dönemde dünyanın çeşitli bölgelerinde yükselen kitlesel muhalefetin açığa çı-

kardığı devrimci potansiyelin altını çizen yazı, bu potansiyelin olumlu biçimde değerlendirilebilmesi için Marksizmin devrimci yorumunda ısrar edenlere siyasi bir çağrı niteliği taşıyor. Sol harekete şimdilik hâkim olan reformist ve milliyetçi fikirlerle mücadele çabasının, devrimci siyasi hazırlığın ayrılmaz bir parçası olduğunu ortaya koyan başlangıç yazısı, *Devrimci Marksizm* dergisinin yayın hayatına başlamasının bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğini vurguluyor.

Emperyalizm ve “küreselleşme” konusundaki ilk yazı, Kurtar Tanyılmaz’a ait. Dünya ve Türkiye solunun yaptığı “küreselleşme” tanımının hatalı yönleri üzerinde duran Tanyılmaz, bu hataların giderilmesi için dünya kapitalizminin son otuz yıldır yaşadığı krizin somut tahlilinin yapılması gerektiğini belirtiyor. “Küreselleşme”ye ilişkin hatalı anlayışların önemli kaynaklarından birinin iradi kriz teorileri olduğunu savunan yazıda bu teorilerin varacağı son noktanın kapitalizmi reformlar yoluyla ehlileştirmeye çalışmak olduğunu öne sürüyor.

Tanyılmaz’ın yazısının altını çizdiği reformizm sorunu Burak Gürel’in “alternatif küreselleşme” hareketi konusundaki yazısında ayrıntılı olarak ele alınıyor. Brezilya PT’sinden Fransa’daki ATTAC’a, Dünya Sosyal Forumu’ndan otonomizme, Dördüncü Enternasyonal Birleşik Sekreteryası’ndan *Uluslararası Sosyalizm* akımına kadar bir dizi siyasi hareketin eleştirisine yer veren yazı, 1999’da Seattle’da başlayan “küreselleşme karşıtı” hareketin “alternatif küreselleşme” hareketine dönüştürülmesi sürecinin öyküsünü anlatıyor.

Sungur Savran’ın yazısı, son dönemde Marksist solda gözde olan bir dizi yazarın (en başta Panitch, Gindin ve Harvey’in) emperyalizm üzerine çalışmalarında Lenin’in emperyalizm teorisini ya cepheden karşısına aldığını, ya da bir bütünüyle bir kenara bırakmaya yöneldiğini saptayarak, bunun ardındaki politik anlam üzerinde duruyor. Savran, Lenin’in teorisini eleştirel bir süzgeçten geçirerek zayıf yanlarını belirlemekten kaçınmıyor; ama aynı zamanda, “yeni” emperyalizm teorisyenlerinin Lenin reddiyesinin çürük teorik ve tarihsel temellere dayandığını ileri sürüyor. Yazar, Lenin’in emperyalizm analizinin çağın karakteri konusundaki derin içgörüsünü vurgulayarak, “yeni” teorilerin Kautsky’ye bir dönüş niteliğini taşıdığını savunuyor.

Neoliberalizmin kitleler nezdindeki itibarının en alt seviyeye düştüğü Latin Amerika’nın en kritik ülkelerinden birisi Venezüella. Selim Karlı Türkiye’de sol liberalinden Kemalistine, milliyetçisinden enternasyonalistine çok yaygın bir yelpazenin Chavez’i eleştirisiz tarzda yüceltmesindeki paradoksa işaret ettiği yazısında, Chavez deneyimini Marksist eleştirinin süzgecinden geçiriyor. Karlı’nın yazısı, hem sağlam bir bilgilenmeyi sağlıyor, hem

Devrimci Marksizm

de devrimci bir politik tutumun tartışılmasına zemin oluşturmak bakımından önem taşıyor.

Marksizmi savunarak geliştirmenin zorunlu bir koşulu Berlin Duvarı'nın altında kalan bürokratik işçi devletlerinin ve Stalinizmin devrimci sosyalizmle ilişkisi olmadığını açıkça ortaya koymak. Ateş Uslu'nun Macar Devrimi'nin ellinci yıldönümü dolayısıyla kaleme aldığı yazı, sözünü ettiğimiz türden bir muhasebenin yapılmasını Macaristan örneğinden yararlanarak mümkün kılıyor. Uslu'nun yazısı, "bürokratik işçi devletleri"nin ve bu devletlere ilişkin "politik devrim" sorununun üzerinde yükselmemesine karşın bu kavramların tartışılmasına imkân veren tarihsel bir çerçeve sunuyor. Yazının konuyla ilgili olarak Türkçe yayımlanan az sayıda ciddi eserden biri olduğunu belirtelim.

Bu sayının son yazısı Cenk Ötküner'e ait. Ötküner'in *Gelenek* dergisinin devlet ve sosyalizm konusunda savunduğu görüşleri eleştiren yazısı, Stalinizmin, Marksizmin revizyonundan reddiyesine uzanan teorik tahrifatını gözler önüne seriyor. *Gelenek*'in bir açmaz içinde bulunduğunu ortaya koyan yazının "devlet" konusunun Marksist kavranışı bakımından önemli argümanlar sunduğunu düşünüyoruz.

Son olarak, dergimizin kapak tasarımına emek veren Yasemin Doğan arkadaşımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sonbaharda yayımlanacak olan ikinci sayıda buluşmak dileğiyle.